

TEHNIČNI IN VSEBINSKI PROBLEMI KLASIČNEGA IN ELEKTRONSKEGA ARHIVIRANJA

Od 25. do 27. marca 2009 je v Radencih potekalo izobraževanje na temo *Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja*, ki ga je organiziral *Pokrajinski arhiv Maribor*.¹

Izobraževanje se je začelo s slovesno otvoritvijo ob 30-letnici posvetovanj in izobraževanj slovenskih arhivov v Radencih. Uvodni in pozdravni govor je imela dr. **Slavica Tovšak**, direktorica Pokrajinskega arhiva Maribor, ki je orisala zgodovino posvetovanj arhivistov, ki so z leti postala nepogrešljiva za arhivsko stroko. Na takšnih srečanjih je bil razrešen marsikakšen strokovni problem, zato bodo organizirana tudi v prihodnje.

Nina Zupančič Pušavec je vse udeležence pozdravila v imenu Ministrstva za kulturo in poudarila pomen takšnih posvetovanj ne samo za arhiviste, ampak tudi za predstavnike drugih strok.

Sledila je slavnostna podelitev priznanj in listin za dolgoletno delo in sodelovanje na posvetovanjih. Prejeli so jih tako posamezniki arhivisti kot tudi organizacije, ki so kakor koli pripomogli k razvoju arhivistike v Sloveniji.

Prof. **dr. Leopold Auer**, upokojeni direktor Hišnega, dvornega in državnega arhiva na Dunaju, je imel uvodno predavanje z naslovom *Pomen mednarodnega sodelovanja za razvoj arhivistike v 21. stoletju*. Z ustanovitvijo Unesca in z njim povezanega mednarodnega arhivskega sveta je mednarodna arhivistika dobila trdne temelje. Do danes se je iz Unescovega arhivskega programa razvilo močno arhivsko sodelovanje in se bo nadaljevalo tudi v 21. stoletju, v katerem bomo izpostavljeni še večji globalizaciji. Pokrajinski arhiv Maribor ima dolgo tradicijo na področju mednarodnega sodelovanja v arhivistiki. Prevezel je pomembno povezovalno funkcijo med srednjo Evropo in deželami Vzhodne in Jugovzhodne Evrope. Najmočnejša tema povezav in sodelovanja bo gotovo uporaba modernih tehnologij – digitalno arhiviranje ter digitalni popisi gradiva.

IZ ARHIVSKE TEORIJE

Mag. Tatjana Hajtnik (Arhiv Republike Slovenije) je v prispevku *Leto kasneje in tri leta po sprejemu ZVDAGA* govorila o vplivu zakonodaje na delovanje arhivov.

Pravna podlaga za e-hrambo gradiva je *Zakon o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (ZVDAGA)* ter *Uredba o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva*. V Arhivu Republike Slovenije so konkretno zastavili postopke, povezane z elektronsko hrambo dokumentarnega gradiva, in po dveh letih pregledali njihovo realizacijo:

- registracija ponudnikov opreme in storitev je bila realizirana s spletno aplikacijo ter natančnim registrom,
- potrjevanje notranjih pravil je bilo realizirano s spletno aplikacijo,
- organizirano je bilo usposabljanje ter izpiti za strokovne delavce,
- pripravljene in objavljene so bili Splošni pogoji za izvajanje akreditacije, izvajanje postopkov akreditacije, vodenje registra akreditirane opreme in storitev ter izvajanje akreditacijskega nadzora s pomočjo Slovenskega inštituta za kakovost (SIQ),
- potekal je javni razpis za pridobitev zunanjih neodvisnih institucij za storitve zajema in hrambe dokumentov,
- pospešeno se izvaja projekt vzpostavitve e-arhiva.

Dr. Vladimir Žumer (Arhiv Republike Slovenije) je v prispevku *Poslovanje z zapisi med Slovenskimi predpisi, teorijo in prakso* predstavil zakonodajo na tem področju, kot so Uredba o upravnem poslovanju, Pravilnik o rokih hrambe, Klasifikacijski načrt ... V ta sklop sodi tudi Kontrolni seznam za potrjevanje notranjih pravil za zajem in hrambo dokumentarnega gradiva v digitalni obliki, preverjanje njihovega izvajanja ter preverjanje izpolnjevanja pogojev za pridobitev akreditacije storitve (v skladu z ZVDAGA).

Predstavil je tudi priročnik *Poslovanje z zapisi*, v katerem so povzetki iz zakonodaje. V tem priročniku so predstav-

ljena tudi pravila za upravljanje dokumentarnega gradiva, vključno s sodobnim elektronskim poslovanjem in elektronsko hrambo gradiva v digitalni obliki. Poudarek je na urejenem poslovanju z gradivom, kamor sodi sistematično razvrščanje na podlagi klasifikacijskih načrtov z določenimi roki hranjenja, evidentiranje gradiva v elektronskih evidencah, opremljanje z metapodatki, uporaba ustrezne informacijske tehnologije ter informacijska varnostna politika. Vključuje pa tudi pomembne mednarodne standarde za to področje: ISO 15489, ISO 27001, ISO 23081 ter priporočila Evropske komisije Moreq.

Jure Maček (Pokrajinski arhiv Maribor) je v prispevku *Pregled dela v slovenskih državnih regionalnih arhivih* primerjal poslovanje v slovenskih arhivih (Pokrajinski arhiv Maribor, Zgodovinski arhiv Ptuj, Zgodovinski arhiv Celje, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Pokrajinski arhiv Koper, Pokrajinski arhiv Nova Gorica) in opisal dejavnost slovenskih regionalnih arhivov v obdobju 2004–2007. Analiziral je poročila o delu slovenskih arhivov ter za primerjavo izbral naslednje kategorije podatkov:

- evidenca fondov in zbirk,
- pridobivanje javnega arhivskega gradiva,
- urejenost arhivskega gradiva v arhivih,
- uporaba v znanstvenoraziskovalne in upravne namene,
- kulturna, vzgojna in izobraževalna dejavnost,
- raziskovalna dejavnost ter hranjenje in materialno varovanje gradiva.

Primerjal je število javnopravnih oseb, za katere je arhiv pristojen na svojem območju, in višino dodeljenih finančnih sredstev. Rezultati te analize so prikazali dokaj neenakopraven položaj slovenskih arhivov, če primerjamo kadrovske zasledbe, obdelano arhivsko gradivo ter druge dejavnosti. Predlagal je, da naj si ministrstvo za kulturo aktivneje prizadeva za odpravljanje razlik med slovenskimi arhivi.

Dr. Bogdan-Florin Popovici (Romunski narodni arhiv, Oddelek v Brasovu) je predstavil prispevek *ISAD(G) in nekaj vidikov romunske arhivske prakse – Biti ali ne biti*.

Mednarodni arhivski standard ISAD(G) je sodobna rešitev za standardizirano popisovanje arhivskega gradiva. Romunija, ki ima že nekaj desetletij standardiziran narodni sistem za arhivsko delo, bi ob uvedbi novega standarda lahko imela težave. Avtor je analiziral obstoj neskladij med ISAD(G) in romunskimi arhivskimi standardi. Arhivisti sedaj pri delu uvajajo klasifikacijski načrt in določajo rok hrambe za vsak dokument. Glede na klasifikacijo se dokumenti zbirajo v spine in inventarizirajo, vendar takšni popisi arhivskega gradiva nikakor niso v skladu s standardom ISAD(G).

Dr. Alenka Šauperl (Filozofska fakulteta, Ljubljana) in **mag. Zdenka Semlič Rajh** (Pokrajinski arhiv Maribor) sta v prispevku z naslovom *Arhivski in knjižnični normativni zapisi o korporativnih telesih, osebah in družinah* primerjali standarde iz arhivistike in knjižničarstva ter prikazali razlike med arhivskim in knjižničnim gradivom.

S primerjavo standardov, ki jih uporabljajo arhivisti in bibliotekarji, sta želeli ugotoviti, ali je možna medsebojna izmenjava podatkov, namesto da stroki neodvisno druga od druge tvorita vsaka zase enake baze podatkov. Primerjali sta mednarodne standarde za opis arhivskega – ISAD(G) in knjižničnega gradiva – ISBD(G) ter standarde za katalogizacijo avtorjev – ISAAR(CPF) in ustvarjalcev – GARR. Strokovnjaki obeh strok so v Sloveniji te standarde sprejeli. Avtorici ugotavljata, da je podobnost med standardoma za popis arhivskega in knjižničnega gradiva skromna, večja je podobnost med standardoma za zapis imen korporativnih teles, oseb, družin.

Sodelovanje pri popisu arhivskega in knjižničnega gradiva je možno le v omejenem obsegu, saj so obema strokoma pomembni različni segmenti. Več sodelovanja bi bilo možno pri imenih ustvarjalcev ali avtorjev. Bibliotekarji so imena korporativnih teles, oseb in družin že popisali v normativni zbirki imen CONOR, ki je javno dostopna, medtem ko arhivisti šele vzpostavljajo svojo zbirko. Avtorici sta predstavili idejo o skupni bazi teh podatkov in metaiskalniku, ki bi uporabniku omogočil, da bi hkrati iskal podatke v zbirkah knjižnic in arhivov. Vendar je zaenkrat takšna skupna baza podatkov o avtorjih prav zaradi omejenih finančnih sredstev še utopijska.

Dr. Antonio Monteduro (Srednjeevropska iniciativa, Trst, Italija) je v prispevku *Skupna arhivska terminologija kot nujna zahteva za komunikacijo z in med arhivi* poudaril, da je pomembno doseči standardiziran jezik za področje arhivistike. Na takšen način bi strokovnjaki, ki delajo z arhivskimi gradivom, in uporabniki imeli sredstvo za jasno komunikacijo. V razvoju jezikovnih orodij, ki bi omogočala dobesedni prevod iz enega v drug jezik, še niso presežene nekatere težave, kot na primer: da obstaja malo različnih besed v obstoječih slovarjih arhivske terminologije in da ne moremo prevesti enega pojma v drug jezik z eno besedo. Takoj ko bo jezikovna standardizacija uspešna na mednarodnem nivoju, bo lažje tudi raziskovanje in uporaba arhivskih fondov.

Marko Kac (Primat, d. d.) je predstavil materialno hrambo arhivskega gradiva v prispevku *Primat in arhivi – Dolgoletno partnerstvo pri varovanju in ohranjanju arhivskega gradiva*.

Prispevek prikazuje razvoj opreme za arhiviranje in varovanje v Primatu, ki je podjetje s stoletno tradicijo na

področju izdelave varnostne opreme (blagajne, trezorji, protivlomne omare, trezorski prostori ...). Podjetje je z lastnim razvojem opreme ter s čutom za potrebe uporabnikov postalo eden vodilnih evropskih proizvajalcev varnostne opreme. S svojo široko paleto izdelkov zadovoljuje potrebe po opremi za arhiviranje in varovanje opreme, pomembne tako za posameznika, institucije kot tudi za narod.

Dr. Jusuf Osmani (Državni arhiv Kosova, Priština, Kosovo) je v prispevku *Arhivska terminologija kot sredstvo komunikacije med arhivskimi delavci* predstavil terminološki slovar in potrebo po standardizaciji arhivske terminologije. Na konkretnih primerih je prikazal, da nekateri izrazi označujejo iste stvari po vsem svetu, poudaril pa je tudi razlike znotraj enega jezika, ki se uporablja v dveh različnih državah (primer Albanije in Kosova). Na Kosovu je bil izdan slovar arhivske terminologije v albanščini, angleščini in francoščini. Ta slovar vsebuje 1465 izrazov iz arhivske prakse, zakonodaje, pomožnih zgodovinskih ved, informatike in izdajateljske dejavnosti. Enote so urejene po abecednem redu. Slovar lahko uporabljajo tako arhivski delavci kot tudi ustvarjalci klasičnega, elektronskega in filmskega gradiva, uporaben pa je lahko tudi za knjižnične delavce.

Dr. Živana Hedbeli in Tanja Petrović (Documenta – Center za soočanje s preteklostjo, Zagreb, Hrvaška) sta v prispevku *Arhivsko in dokumentarno gradivo kot temelj za uresničevanje človekovih pravic* prikazali odredbe Splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki so povezane z arhivskim gradivom. Predstavili sta praktične probleme pri hrambi, zaščiti in nepristranski predstavitvi vseh vrst javnega in privatnega gradiva glede na usposobljenost arhivistov. Javnost zadnjih petdeset let ni prepoznala pomembnosti arhivov. Ena od možnosti, da se izboljša prepoznavnost in pomen arhivov, je tudi področje človekovih pravic. Majhen del prebivalstva namreč potrebuje arhive za zadovoljevanje kulturnih potreb, mnogo več ljudi pa potrebuje podatke iz arhivov za zadovoljevanje svojih temeljnih človekovih pravic.

Dr. Grazia Tato (Državni arhiv v Trstu, Italija) je v prispevku *Ovrednotenje kulturnih dobrin v arhivih, knjižnicah in muzejih* predstavila valorizacijo arhivskega gradiva in poudarila, da govoriti o valorizaciji pomeni govoriti tudi o vlogi arhivistov. Arhivisti so v bistvu tisti, ki omogočajo uporabnikom izkoristiti vse prednosti te posebne kulturne dobrine in vse potrebne iskalne pripomočke (inventarje, indekse, vodiče), brez katerih je arhiv nedostopen. Arhivisti so tudi posredniki med arhivom in uporabniki, prav tako pa skrbijo še za razstave, izdajanje katalogov in publikacij.

Prispevek predstavlja tudi različne načine, kako uspešno predstaviti valorizirane kulturne dobrine.

Mag. Dražen Kušen (Državni arhiv v Osijeku, Osijek, Hrvaška) je predstavil *Strategijo "Total archives" v teoriji in praksi*. Pojem popolni arhivi (angl. *total archives*) pomeni strategijo upravljanja z arhivskih gradivom in delovanja in ga najdemo v kanadski arhivski teoriji in praksi. Tudi hrvaška in slovenska arhivska teorija in praksa imata že pol stoletja podobno usmerjenost. To zahteva večplastno vsebinsko vrednotenje arhivskega gradiva od lokalnega do globalnega pogleda. Strategija vsebuje več principov: 1) arhivisti dokumentirajo celotno zgodovino gradiva, ne samo izvleček; 2) arhivisti dokumentirajo vse oblike arhivskega gradiva, ne glede na katerem nosilcu ali v kakšni obliki je zapis; 3) arhivisti nadzirajo celotni življenjski cikel zapisov od njegovega nastanka do končnega prevzema. Povezanost arhivov v enostavne mreže od lokalnega do nacionalnega nivoja vključuje princip popolnega arhiva.

Dr. Ana-Felicia Diaconu (Fakulteta za arhivistiko, Bukarešta, Romunija) je predstavila prispevek *Izobraževanje romunskih arhivistov med trenutnimi potrebami in dinamično arhivskega področja*. Govorila je o izobraževanju romunskih arhivistov in o strokovnih potrebah, ki izhajajo iz družbenih sprememb po letu 1989. Izobraževanje arhivistov se izvaja na Fakulteti za arhivistiko, začelo pa se je kot šola za arhiviste že leta 1926. Razvoj romunske družbe je zahteval več napora pri izobraževanju arhivistov. Zmanjšalo se je število pomožnih zgodovinskih disciplin in povečalo tehnično in praktično znanje. V izobraževalnih načrtih se je pojavila potreba po oblikovanju programa magistrskega študija ter specializacije na določenih področjih.

Dr. Izet Šabotič (Arhiv Tuzelskega kantona, Tuzla, Bosna in Hercegovina) je v prispevku *Arhivist med klasičnim in sodobnim arhiviranjem* govoril o tem, da osnovo sodobne družbe predstavljajo znanje in informacije. Da pa se lahko učinkovito uporablja visoka tehnologija, je treba klasificirati ogromno količino informacij, ki se bodo uporabile v javni sferi. Za iste cilje mora delovati tudi sodobni arhiv. V arhivu kot kulturni ustanovi morajo na novo sistemizirati delovna mesta in nove profile zaposlenih, ki bodo sprejeli delo z dokumenti ter informacijsko tehnologijo ter valorizirali arhivske fonde. Izzivi sodobnega časa pa zahtevajo tudi uvajanje marketinških metod in menedžmenta v arhivske ustanove.

Dr. Branka Doknić (Arhiv Srbije in Črne gore, Beograd, Srbija) je predstavila *Vlogo arhivista v instituciji kulturne dediščine*. Arhivi so mednarodno priznani kot kulturna dediščina vsake države, zato tudi težijo k sodobnemu načinu poslovanja ter čim večji vključenosti v družbo.

Modernizacija pri delu je ena od prioritarnih nalog arhivske stroke, ki zahteva vzpostavitev novih zaposlitvenih profilov v arhivski stroki. S tem problemom se posebno sooča arhiv kot institucija kulturne dediščine. Novi profili zaposlenih arhivistov pa zahtevajo velik finančni vložek.

Jovan P. Popović (Beograd, Srbija) je govoril o *Etiki kot kulturi poklica s pogledom na kodeks arhivske etike*. Država si svojega obstoja in kulture ne more zamisliti brez zgodovinskih dokumentov. Kulturne dobrine so eden najpomembnejših segmentov države in njenih državljanov. Tudi arhivi so kulturno dobro, njihova zaščita pa trajen proces za kulturno bogatenje ljudi. Človek brez svoje kulture, zgodovine, svojega porekla in nasledstva je odtujen, izgubljen. Prav arhivi morajo poskrbeti za zaščito teh materialnih dejstev in dokazov.

DELAVNICE

Boštjan Gaberc (podjetje Mikrografija) je v prispevku *Nadgradnja sistema elektronskega arhiva Easy z upravljanjem s procesi* predstavil proizvod Easy, ki je rešitev za arhiviranje in procesiranje dokumentov v elektronski obliki. Uporablja ga že več kot 7000 podjetij različnih velikosti po vsem svetu, namenjen pa je obdelavi velikih količin dokumentov v različnih procesih v podjetju. Sistem je zanesljiv, varen, odprt, povezljiv z zunanjimi relacijskimi bazami, učinkovit in uporabniku prijazen.

Značilnosti proizvoda Easy so:

- sodelovanje z arhivi,
- procesno proučevanje toka dokumentov,
- graditev procesov na arhivih,
- samostojno okolje ECM je namenjeno arhiviranju, DMS in delovnemu toku dokumentov,
- vzpostavitev procesov, nadzorovanje delovnih tokov, možnosti dostopanja do dokumenta ("Ko dokument pride v podjetje, je že arhiviran."),
- zelo enostaven pretok (angl. *workflow*), osnova pa je dobro poznavanje organizacije.

Sistem Easy vključuje: zajem dokumentov, računalniški izhod, arhiviranje e-pošte, integracijo z MS Office, povezavo ERP, prikaz pretoka med oddelki, e-hrambo, enostavno pregledovanje, integracijo s spletno stranjo, arhiviranje.

Integracija sistema je možna v vseh poslovnih okoljih: od malih do velikih heterogenih omrežij, pri 1000 in več uporabnikih hkrati, pri masovnem pretoku podatkov, ker je enostaven za uporabo, ergonomski ter moderen uporabniški vmesnik, ki omogoča preprosto in varno administracijo, deluje v popolnem java okolju, uporabniški klienti

preko brskalnika temeljijo na "nični administraciji".

Ciljni trg podjetja Mikrografija so podjetja s kompleksnimi poslovnimi procesi.

Dr. Martin Stürzlinger (podjetje Scope, Švica) je predstavil *Arhiviranje elektronskih dokumentov v skladu z modelom OAIS*. Podjetje Scope solutions iz Basla je za Državni arhiv kantona Basel razvilo aplikacijo za vodenje arhivskega gradiva **ScopeArchiv**, ki se uporablja v javnih ter zasebnih arhivih v Švici, Avstriji in Albaniji od leta 1999 dalje. Program je razvit v nemškem, angleškem in francoskem jeziku, delno oziroma skoraj v celoti pa je mogoče posamezne module prilagoditi tudi za delo v slovenščini.

Velik poudarek je na programskem modulu za varstvo arhivskega gradiva pri avtorjih gradiva pred samim prevzemom v arhiv z možnostjo integracije elektronskih podatkov in elektronskih dokumentov različnih formatov, na digitalizaciji arhivskega gradiva, dostopu do baze podatkov preko interneta itd. Podatkovna baza deluje v jeziku Oracle od verzije 8.1 dalje.

Podjetje ponuja tudi aplikacijo **ScopeDossier**, ki omogoča vodenje pisarniškega poslovanja za ustvarjalce arhivskega gradiva z razvrščanjem gradiva (dokumentov in dosjejev) po vsebini na podlagi klasifikacijskih načrtov.

ScopeArchiv je zasnovan kot modularni sistem, sestavljen iz treh glavnih modulov:

- Varstvo arhivskega gradiva pred prevzemom v arhiv s skupino podatkov o avtorjih arhivskega gradiva, o njihovih pristojnostih in dejavnosti.
- Strokovna obdelava arhivskega gradiva s popisovanjem najrazličnejših vrst gradiva in indeksiranjem v skladu z mednarodnimi standardi in drugimi predpisi za arhivsko popisovanje.
- Uporaba arhivskega gradiva v procesu iskanja podatkov in dokumentov v intranetu in internetu, izdajanja informacij, potrdil in kopij dokumentov, vodenja arhivske čitalnice in evidenc o uporabi gradiva.

Scope je aplikacija za vodenje arhivskega gradiva, ki upošteva mednarodne standarde ISAD(G) in ISAAR in zagotavlja širok nabor servisnih pomoči.

Mag. Branko Godec (Pošta Slovenije, d. o. o.) je predstavil *Zunanje izvajanje elektronskega arhiviranja*. Pošta Slovenije je razvila lastno aplikacijo za potrebe elektronskega arhiviranja in pri tem zajela zahteve zakonodaje in podprla notranje procese.

E-arhiv Pošte Slovenije zagotavlja celovit sistem za varno hrambo dokumentarnega gradiva v digitalni obliki, ki je skladen z zakoni ZVDAGA in ZEPEP. Namenjen je naprednim poslovnim uporabnikom, ki želijo varno in zakonsko skladno hraniti različne digitalne dokumente, tudi digitalno podpisane in kriptirane.

Sistem v času hrambe ohranja uporabnost vsebine, zagotavlja njeno nespremenljivost, ohranja avtentičnost oziroma dokazljivost izvora ter varuje hranjene digitalne dokumente pred izgubo. Skrbi tudi za urejenost hranjenih digitalnih dokumentov.

Postopek za ponudnike storitev:

- registracija storitve,
- sprejem in potrditev storitve pri Arhivu Republike Slovenije, kjer se izpelje tudi postopek akreditacije strojne in programske opreme (pridobljena akreditacija storitve velja eno leto),
- pooblaščenki revizorji preverjajo notranja pravila.

Infrastruktura e-arhiva vključuje:

- tri lokacije,
- varne podatkovne centre,
- akreditirano strojno opremo,
- akreditirano programsko opremo,
- storitve certifikatske agencije.

Celotna potrebna infrastruktura za zagotavljanje storitve, ki zajema informacijske, komunikacijske in gradbene komponente, je v lasti Pošte Slovenije.

Različni modeli omogočajo različne nivoje storitev glede hitrosti posredovanja dokumentov v hrambo.

Mag. Andrej Tomšič, namestnik informacijske pooblaščenke, **dr. Boštjan Berčič**, direktor Inštituta za ekonomijo, pravo in informatiko, in **Marjan Antončič**, svetovalec za varnost (Ainigma, d. o. o.) so avtorji prispevka *Pravna varnost elektronskega arhiviranja*, ki ga je uradno predstavilo podjetje SIMT, ki je vodilno slovensko podjetje na področju systemske integracije ter rešitev in storitev za upravljanje, shranjevanje, varovanje in arhiviranje podatkov.

SIMT je predstavil poslovne, zakonske in praktične vidike elektronskega arhiviranja, s poudarkom na Zakonu o varovanju osebnih podatkov (ZVOP) in Zakonu o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva (ZVDAGA). V okviru delavnice je potekal tudi razgovor z vodilnima strokovnjakoma na področju elektronskega arhiviranja, s katerima arhivi sodelujejo pri pripravi tehnoloških rešitev – Marjanom Antončičem in dr. Boštjanom Berčičem.

Pereč problem je namreč hranjenje podatkov podjetij, ki prenehajo s poslovanjem in imajo dokumentacijo shranjeno pri zunanjem izvajalcu. Razpravljali so o možnosti za vračanje teh podatkov.

Na razstavnem prostoru je SIMT predstavil delovanje storitev Centra za varovanje in arhiviranje digitalnih vsebin eSef. Gre za storitve, ki poslovnim in fizičnim uporabnikom poleg shranjevanja in varovanja digitalnih vsebin, e-pošte in projektne dokumentacije omogočajo tudi varno hrambo elektronske poslovne dokumentacije za potrebe e-poslovanja.

IZ ARHIVSKE PRAKSE

Omer Zulić (Arhiv Tuzelskega kantona, Tuzla, Bosna in Hercegovina) je v prispevku *Vrednotenje in zaščita investicijsko-tehnične dokumentacije v dobi tranzicije* govoril o tranzicijskih spremembah v Bosni in Hercegovini, ki so bile vzrok za korenite spremembe na vseh področjih družbe in so se posredno ali neposredno odražale na vrednotenju in zaščiti zbirk v nastajanju. V gospodarski sferi so se spremembe kazale na lastniški strukturi (privatizacija), stečajnih in likvidacijskih postopkih, pri čem je aktualno tudi vprašanje zaščite in prevzemanja investicijsko-tehnične dokumentacije. Avtor se podrobneje ukvarja s problematiko vrednotenja investicijsko-tehnične dokumentacije v tranzicijskem času ter problematiko zaščite. Opisuje svojo dosedanjo prakso ter tudi veliko rešitev pri posebnostih varovanja in zaščite navedene dokumentacije.

Mirjana Gulić (Državni arhiv v Zagrebu, Hrvaška) je v prispevku *Upravljanje s postopki obdelave fondov s področja pravosodja* na primeru pravosodnih fondov prikazala, koliko pomaga interna aplikacija pri urejanju arhivskega gradiva. Analizirala je rezultate obdelave fondov in ugotovila, da se je čas obdelave in popisa gradiva skrajšal, fazno spremljanje dokumentov je bilo lažje, prav tako dostopnost do podatkov, analize enostavnejše. Vse kaže na to, da arhivisti potrebujejo hitre in učinkovite rešitve.

Matko Rako (Državni arhiv v Zagrebu, Hrvaška) je predstavil *Metodologijo obdelave arhivskega gradiva s področja gospodarstva iz obdobja socializma*. Poleg standardne metodologije, ki je v pripravi za obdelavo arhivskega gradiva, vsaka klasifikacijska skupina fondov v nacionalnem klasifikacijskem sestavu zahteva posebne postopke pri obdelavi in opisu arhivskega fonda. Že od devetdesetih let prejšnjega stoletja se ukvarjajo z urejanjem postopkov urejanja in obdelave arhivskih fondov. Nadaljevali pa bodo tudi z uvajanjem metodologije obdelave arhivskih fondov gospodarstva iz obdobja socializma, ki se izvaja v Državnem arhivu v Zagrebu.

Ob tem dogodku (predavanjih in delavnicah) je bila postavljena tudi razstava tridesetletne zgodovine arhivskih srečanj in posvetovanj v Radencih. Svoj kotiček za prikaz ponudbe storitev in opreme pa so našli tudi številni sponzorji tega izobraževanja.

Opombe

- 1 V tem poročilu predstavljamo samo prispevke z enodnevnega izobraževanja 25. marca 2009.

Metka Bakan Toplak